

Verksamhetsplan inklusive intern- och investeringsbudget 2024 Gästrike Vatten AB inklusive dotterbolag

Innehåll

1. Generella förutsättningar	3
2. Övergripande strategiska mål med fokusområden	4
3. Plan för respektive bolag under 2024	6
3.1 Gästrike Vatten AB.....	6
3.2 Gävle Vatten AB	7
3.3 Hofors Vatten AB	8
3.4 Ockelbo Vatten AB	9
3.5 Älvkarleby Vatten AB	10
3.6 Östhammar Vatten AB	11

1. Generella förutsättningar

Verksamhetsplanen beskriver inriktning och fokus för såväl det övergripande arbetet inom Gästrike Vatten koncernen som för respektive anläggningsbolag. Till verksamhetsplanen finns för varje enskilt bolag en internbudget och investeringsbudget för året samt för investeringar en plan och utblick som sätter de ekonomiska ramarna.

Aktiviteterna inom koncernen utökas under 2024 för att möta ökade krav med nya och kommande regelverk inom såväl VA som samhällsbyggnad och säkerhet samt behov och önskemål från såväl kommunala, statliga som privata aktörer i våra kommuner.

I arbetet med verksamhetsplanen har prioritering gjorts för att på bästa sätt uppfylla behov i samtliga bolag inom uppdraget och skapa en rimlig arbetsituation för alla medarbetare. Särskild har aktiviteter inom ramen för fokusområdena God arbetsmiljö, Effektiv och proaktiv verksamhet, God säkerhet och krisberedskap samt Skapa robust VA-försörjning prioriterats.

För att möta utmaningen med att driva nya omfattande projekt har en ny organisation byggts för att parallellt med den löpande driften driva de stora investeringsprojekten över lång tid. Implementering av den nya organisationen pågår parallellt med utveckling av arbetssätt för att skapa bra förutsättningar då fler medarbetare, konsulter och entreprenörer inom många funktioner kommer in.

Särskilt utmanande är det att det saknas långsiktighet i utbyggnadsplaner som involverar VA-infrastrukturen i flera av kommunerna vilket skapar ryckighet och svårigheter i styrning och prioritering i Gästrike Vatten.

Ovissheten i den framtida utveckling gör även budgeten mer svårbedömd. Intäkterna påverkas av vattenanvändningen, i flera kommuner ser vi minskningar i förbrukningen troligen påverkad av det ekonomiska läget i samhället. Kostnaderna ökar på grund av den generella inflationen och ränteläget vilket påverkar såväl driftskostnader som ökade finansiella kostnader. Även entreprenadarbeten påverkas av inflationen. I samtliga bolags budget har förutsatts en generell inflation på 4 % för verksamhetskostnader, räntan är beräknad enligt prognosen för gällande marknadsränta enligt Kommuninvest.

Gemensamma kostnader från moderbolaget Gästrike Vatten fördelas enligt fastställd fördelningsnyckel till respektive dotterbolag. I de bolag där kommunfullmäktige eller styrelse har beslutat om höjningar av bruksavgifter och anläggningsavgifter har de räknats in.

2. Övergripande strategiska mål med fokusområden

Gästrike Vattens uppdrag är att ansvara för kommunal VA-försörjning och att bidra till en hållbar samhällsutveckling i våra fem kommuner. Visionen pekar ut riktningen "För ett samhälle med friskt dricksvatten, rena sjöar och hav, med tillgång till långsiktigt hållbara och innovativa vattentjänster".

De fyra övergripande strategiska målen utgår från perspektiven; Invånare och kunder, Medarbetare, Hållbar samhällsutveckling och Ekonomi. Till varje strategiskt mål har ett antal fokusområden valts ut, de utgör grund för prioritering av områden som ska utvecklas.

Stort förtroende för våra VA-tjänster

Målet innebär att vi har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av god kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Även en hög tillgänglighet och tydlig information som ger god service.

Indikator

Hälsomässigt säkert vatten (målvärde > 99 %)

Målvärdet beskriver andelen vattenprover som är godkända enligt fastställt kontrollprogram i varje anläggningsbolag.

Fokusområden

Goda samarbetsformer – Ökad dialog med företagare, kommuner och andra intressenter för att skapa goda förutsättningar att kunna möta behov, stödja samhällsutveckling och bidra med kunskap i VA frågor.

God service – Tydliga leveransmål samt god kunddialog och ärendehantering.

Smart vattenanvändning – Bidra till att vatten används i rätt mängd och till rätt ändamål, även internt i verksamheten.

Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare

Målet innebär att vi har en bra arbetsmiljö med engagerade medarbetare. Vi har ett aktivt ledar- och medarbetarskap.

Indikatorer

Ökat engagemangsindex

Index för medarbetarengagemang ska öka under året fram till nästa mätning som en effekt av de aktiviteter som genomförs.

Ökat ledarindex

Index för ledarskap ska öka under året fram till nästa mätning som en effekt av de aktiviteter som genomförs.

Fokusområden

Ledarutveckling – Utveckla det aktiva ledarskapet.

Medarbetarskapsutveckling – Utveckla det aktiva medarbetarskapet.

God arbetsmiljö – Stärka såväl fysisk som psykosocial arbetsmiljö.

Långsiktigt hållbar VA-försörjning

Målet innebär att vi har en låg miljöpåverkan, god hushållning av resurser och en robust vattenförsörjning. Vi tillgodoser dagens behov och kan möta tillväxt, utan att äventyra kommande generationers möjligheter.

Indikatorer

God tillståndshantering (målvärde 100 %)

Indikatorn beskriver andelen miljödömande för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden per dotterbolag.

Ledningsnätsförnysetakt enligt strategi (målvärde 100%)

Indikatorn beskriver efterlevnad av förnysetakt per dotterbolag. Förnysetakten för T1 och T2 redovisas som prognos för årets utfall enligt årsplan och T3 redovisas som utfall rullande tre år.

Fokusområden

God status på ledningsnätet - Förstärkt arbete för att minska mängden dricksvatten som läcker ut från ledningsnätet eller olovligen tas ut samt för att minska mängden av annat vatten, sk ovidkommande) i våra spillvattenledningar. Exempel på ovidkommande vatten kan vara anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten samt inläckage från marken om ledningarna inte är täta.

Möta utveckling av stad och land – Fortsatt arbete för att tydliggöra vilken VA-kapacitet som finns idag och hur det svarar mot dagens och framtida behov, möjliga lösningar inklusive tidplan och kostnader för att ta fram investeringsplan för ökad kapacitet och utbyggnad.

Skapa robust VA-försörjning – Fortsatt arbete för att öka leveranssäkerhet och långsiktigt hållbara VA-tjänster med låg miljö- och klimatpåverkan.

God säkerhet och krisberedskap - Fortsatt arbete med fokus på informationssäkerhet och krisberedskap.

Ekonomi i balans

Målet innebär att vi har rätt nivå på brukningsavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv.

Indikator

Resultat i balans (målvärde budget +/- 5%)

Budget och den fleråriga ekonomiska planen sätts utifrån att självkostnadsprincipen ska vara uppfylld över en femårsperiod per dotterbolag. Indikatorn visar procentuell avvikelse från budget när det gäller förhållandet mellan intäkter och kostnader, vilket indikerar uppfyllandet av självkostnadsprincipen över tid.

Fokusområden

Tydlig budget och uppföljning – Fortsatt utveckling av arbetssätt för säkrare budget och prognoser inom år och över tid per bolag.

Kostnadsmedvetenhet – Väl avvägda åtgärder för att dämpa taxehöjningar.

Effektiv och proaktiv verksamhet – Fortsatt utveckling av arbetssätt för att använda resurser och system på ett effektivt sätt.

3. Plan för respektive bolag under 2024

3.1 Gästrike Vatten AB

Internbudget för Gästrike Vatten 2024 ligger i linje med beslutade budgetramar för 2024-2027. Budget för rörelsekostnader är ca 155 mnkr och innefattar kostnader för medarbetare (145 st), IT/system, fordon, lokaler, rörlig utrustning etc. De stora investeringar som ska genomföras inom främst Gävle Vatten AB men även Östhammar Vatten AB under kommande 10-15 år ökar resursbehovet av medarbetare och tillhörande kostnader för lokaler, IT, fordon etc. Investeringarna innebär även behov av utökad stöd inom systemförvaltning/IT samt kommunikation. Delar av dessa utgifter hanteras inom investeringsramen och delar av dem påverkar rörelsekostnaderna. Kostnader kopplade till de stora investeringsprojekten belastar respektive bolag direkt och fördelas inte genom fördelningsnyckel från Gästrike Vatten. Även krav som inte omfattar samtliga bolag hanteras utan fördelningsnyckeln. Ett exempel är Lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster som omfattar Gävle Vatten AB.

Under 2023 och fortsatt 2024 utvecklas den kommunala samverkan inom framtagande av kommunala Nödvattenplaner, Vattentjänstplaner och utvecklad skyfall- och dagvattenhantering. Kostnader för detta belastar såväl VA-kollektiv som skattekollektiv i respektive kommun.

Budget för investeringar är 2 mnkr och detsamma som rambudgeten. De avser inköp av koncerngemensamma tankar för vattenförsörjning och mobila reservkraftaggregat samt utbyte av modem.

3.2 Gävle Vatten AB

Internbudget för Gävle Vatten 2024 är justerad i förhållande till beslutade budgetramar för 2024-2027. Räntekostnaderna ökar med ca 4,5 mnkr och då det är osäkert om stöd för biogas kommer att ges 2024 har detta inte räknats in, ca 2 mnkr. I budget för intäkter har förutsatts att förbrukningen kommer att ligga i paritet med nuvarande mängd.

Budget för kostnader är ca 250 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Inom ramen för verksamhetsprojekten fortlöper ett omfattande utvecklingsarbete drivet av de stora investeringarna samt nya krav och möjliggörande av tillväxt. Även utveckling i regionen påverkar VA-verksamheten i stor omfattning. Många av aktiviteterna pågår under flera år. Särskilt kan lyftas aktiviteterna:

- Fortsatt utredning och analys utifrån skyfallet 2021
- Utveckling av och leasing av lokaler för att möta behov på kort och medellång sikt
- Deltagande och stöd i projekt inom Gävle kommunkoncern samt Trafikverket och Region Gävleborg
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Fortsatt övervakning grundvattennivåer
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer samt lokaler. Del av kostnader till exempel pumpar bokförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet

Budget för investeringar är ca 520 mnkr och detsamma som rambudgeten. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar. Huvuddelen, knappt 360 mnkr, utgörs av nyinvesteringar. Inom ramen för reinvesteringar står förbättringar på ledningsnätet för huvuddelen.

Planerade investeringar för vattenförsörjning avser främst:

- Fortsatt arbete tillsammans med Älvkarleby Vatten för en Trygg vattenförsörjning, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)
- Utökad beredning Valbo vattenverk och Sätra vattenverk, flerårsprojekt
- Kompletterande vatten för att skapa goda förutsättningar för en robust och hållbar vattenförsörjning genom en ökad mängd råvatten av god kvalitet, flerårsprojekt

Planerade investeringar för avloppshantering avser främst:

- Fortsatt utveckling av Duvbackens reningsverk för att ha en bra rening i enlighet med tillstånd
- Fortsatt arbete för nytt reningsverk i Gävle, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)

Budget för exploateringar är 80 mnkr. I detta ingår anslutningar i direkt anslutning till befintligt VA-nät, utbyggnad till området Åbyggeby samt kommunala och privata exploateringar för bostäder och verksamhetsmark. Stora osäkerheter i omfattning och tidplaner föreligger.

3.3 Hofors Vatten AB

Internbudget för Hofors Vatten 2024 innebär en något lägre resultatnivå än i beslutade budgetramar för 2024-2027. Förbrukningen bedöms minska ytterligare vilket gör att budget för intäkter minskats med ca 0,5 mnkr trots höjning av taxan. Internbudgeten är underfinansierad (kostnaderna överstiger intäkterna), och kommer att behöva kompenseras för under nästkommande år för att uppnå ackumulerad balans över åren mellan intäkter och kostnader.

Budget för rörelsekostnader är ca 33 mnkr. I detta finns bland annat budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Då ett sämre resultat förväntas för 2024 än vad budgetramarna bygger på kommer målsättningen i verksamheten under året vara att kostnaderna för verksamhetsprojekt sänks med ca 0,5 mnkr i förhållande till budget för att balansera kostnader mot intäkter. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Byte av kolfilter i vattenverk för god vattenkvalitet
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Fortsatt arbete ny vattendom avseende Hammardammen
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer samt lokaler. Del av kostnader till exempel pumpar bokförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet

Budget för investeringar är ca 8,5 mnkr och i paritet med rambudgeten. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar. Huvuddelen, knappt 7 mnkr, utgörs av reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät.

3.4 Ockelbo Vatten AB

Internbudget för Ockelbo Vatten 2024 ligger i linje med beslutade budgetramar för 2024-2027. I budget för intäkter har förutsatts att förbrukningen kommer att ligga i paritet med nuvarande mängd.

Budget för rörelsekostnader är ca 20 mnkr. I detta finns bland annat budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Då ett sämre resultat förväntas för 2023 än vad budgetramarna bygger på kommer målsättningen i verksamheten under 2024 vara att kostnaderna för verksamhetsprojekt sänks med ca 0,5 mnkr i förhållande till budget för att balansera kostnader mot intäkter. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Byte av kolfilter i vattenverk för god vattenkvalitet
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Fortsatt arbete nytt vattenskyddsområde i Åmot
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer samt lokaler. Del av kostnader till exempel pumpar bokförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet

Budget för investeringar är knappt 6 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar. Huvuddelen, 4,5 mnkr, utgörs av reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät. Inom nyinvestering fortlöper åtgärder för förbättrad beredning på Källängets vattenverk.

3.5 Älvkarleby Vatten AB

Internbudget för Älvkarleby Vatten 2024 ligger i linje med beslutade budgetramar för 2024-2027. I budget för intäkter har förutsatts att förbrukningen kommer att ligga i paritet med nuvarande mängd. Internbudgeten är underfinansierad (kostnaderna överstiger intäkterna) för att uppnå balans över åren så att intäkter och kostnader balanseras.

Budget för rörelsekostnader är ca 33 mnkr. I detta finns bland annat budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Lagstadgat utbyte av vattenmätare hos kunder samt insamling av mätdata. (Det större utbytet från manuella mätare till digitala mätare är slutfört.)
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer samt lokaler. Del av kostnader till exempel pumpar bokförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet

Budget för investeringar är knappt 11 mnkr och detsamma som rambudgeten, dock har viss omfördelning mellan budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar skett. Huvuddelen, knappt 8 mnkr, utgörs av reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät. Ledningsnätsreinvestering står för ca 6 mnkr där åtgärder i Lindsäng, Långsand och Gårdskar planeras.

3.6 Östhammar Vatten AB

Internbudget för Östhammar Vatten 2024 är justerad i förhållande till beslutade budgetramar för 2024-2027. Räntekostnaderna ökar med ca 2,5 mnkr vilket till viss del möts av lägre avskrivningskostnader, ca 1 mnkr. I budget för intäkter har förutsatts att förbrukningen kommer att ligga i paritet med nuvarande mängd.

Budget för rörelsekostnader är ca 64 mnkr. I detta finns bland annat budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Byte av vattenmätare hos kunder
- Fortsatt övervakning grundvattennivåer
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer samt lokaler. Del av kostnader till exempel pumpar bokförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet

Budget för investeringar är ca 80 mnkr och detsamma som rambudgeten, viss omfördelning mellan budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar har skett. Huvuddelen, ca 55 mnkr, utgörs av nyinvesteringar där utbyggnad av Alunda reningsverk och Utveckling av Östra Östhammar står för huvuddelen. Då programmet för Östra Östhammar fortfarande är i uppstart och analys pågår för genomförandet i de olika projekten sker parallellt en översyn av tidplanerna vilket kan påverka utfallet för 2024. Inom ramen för reinvesteringar står förbättringar på ledningsnätet för två tredjedelar.